

MRF 2023.307

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 15. november 2023, j.nr. 20/08071

Stadfæstet undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 48 vedrørende olieforurening, der mest sandsynligt var forårsaget af løbende mindre overfyldninger af villaolietank ved påfyldning med den ændring, at forpligtelsen til beskrive afhjælpende foranstaltninger om afgravning blev gjort afhængig af resultatet af undersøgelsen.

Sagen udsprang af, at Vordingborg Kommune i 2020 blev kontaktet af en nabo, der på en ejendom i Stege havde observeret mørke aftegninger på ydervæggen for et udhus, hvori der var placeret en villaolietank, hvor der forekom lugt af olie. Ved tilsyn på ejendommen den 20. april 2020 konstaterede kommunen, at olietanken blev påfyldt via en rørforbindelse afsluttet i ydersiden af væggen for udhuset, og at der ikke forekom olie i betongulvet, hvor rørforbindelsen mellem olietanken og oliefyret var placeret, ligesom det ikke var muligt at se læk fra olietanken. Olietanken var imidlertid fedtet af olie ovenpå ved påfyldningsstudsene, og en del af betongulvet var olievædet på en del, hvor der forekom revner mellem gulv og væg. Ejeren af ejendommen oplyste, at bebyggelsen ikke havde været anvendt i en periode, hvor der i perioden 26. november 2019 til 10. januar 2020 havde været et olieforbrug på 92 liter samt i perioden 10. januar til 21. februar 2020 et forbrug på 7 liter. Der forelå ikke i kommunens arkiver oplysninger om olietankens alder eller størrelse, og der var ikke tankmærkat på olietanken. Med henvisning til, at alderen af olietanken ikke kendtes, indskærpede kommunen den 23. april 2020 med henvisning til olietankbekendtgørelsens § 44, stk. 4, at olietanken skulle sløjfes og varslede samtidig påbud om at foretage undersøgelse af jordforurening. Efterfølgende oplyste tankejeren, at olietanken var blevet sløjfet og udskiftet med en ny tank, hvor det VVS-firma, der havde forestået arbejdet, ikke havde fundet tegn på gennemtæring af hverken tank eller rørføringer, men havde konstateret, at overfyldningsalarmlen var defekt. Kommunen gennemførte den 17. juni 2020 tilsyn, hvor det på baggrund af VVS-firmaets oplysninger samt den omstændighed, at olie var blevet konstateret oven på olietanken, blev vurderet, at olieforurening kunne være sket over en længere periode som følge af mindre overfyldninger, og at olien på baggrund af revner mellem gulv og væg havde kontakt med jorden. Den 28. maj 2020 meddelte kommunen påbud efter jordforureningslovens § 48 til tankejeren om at foretage undersøgelse med henblik på afdækning af jordforureningens omfang og med beskrivelse af, hvordan følgerne af jordforureningen kunne afhjælpes og den

hidtidige tilstand genoprettes. Det fremgik, at afgravning af jordforurening kunne finde sted i forbindelse med gennemførelse af undersøgelserne. Afgørelsen blev påklaget af tankejeren, der gjorde gældende, at olietanken ikke var kilde til den konstaterede olieforurening, og at opfyldelse af påbuddet ville medføre urimelige omkostninger for tankejeren. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) henviste til, at ved olieforening fra villaolietanke kan miljømyndigheden efter jordforureningslovens § 48, stk. 1 og 3, påbyde ejeren af villaolietank undersøgelser og oprensning af jordforening, såfremt tanken har været i brug efter den 1. marts 2000 og kan have været anvendt umiddelbart før konstateringen af jordforureningen, hvor konstateringstidspunktet efter U 2010.2518 H sættes til det tidspunkt, hvor miljømyndigheden konstaterer forureningen. Nævnet konstaterede, at det ved tilsynet i juni 2020 var konstateret, at olietanken ovenpå var fedtet af olie, og at der i vinterperioden for 2020 var sket olieleverancer af meget beskedne størrelser på henholdsvis 92 liter og 7 liter. Da påfyldning af olie skete via rørforbindelse afsluttet på ydersiden af væggen for udhuset, og VVS-firmaet havde konstateret, at overfyldningsalarmlen var defekt, fandt nævnet det sandsynligt, at olieforeningen stammede fra oliespild i forbindelse med påfyldning af olietanken, hvor olieleverandøren ikke havde haft mulighed for at registrere overfyldning, herunder at olie konstateret oven på tanken stemte overens med, at der ved overfyldning af tanken var sprøjtet olie ud af tankens udluftningsrør og rørsamlinger. Nævnet fandt på den baggrund, at den konstaterede forurening objektivt set hidrørte fra olietanken. Med henvisning til Miljøklagenævnets afgørelse i MAD 2010.2032 Mkn bemærkede nævnet, at uanset om olieforureningen var sket ved overfyldning af olietanken fra olieleverandørens side, ville det fortsat være tankejeren, der skulle stå som adressat for et påbud efter § 48. Vedrørende proportionalitet konstaterede nævnet, at det påklagede påbud indeholdt adgang til at foretage afgravning af forurening i forbindelse med gennemførelsen af undersøgelsen, men samtidig en fast forpligtelse til at beskrive, hvordan følgerne af forureningen kunne

afhjælpes. Nævnet henviste til, at der i bilag 5 til Miljøstyrelsens vejledning nr. 2 af 2009, Undersøgelse og oprensning af forurening fra villaolie-tanke, er udarbejdet et paradigme for undersøgelsespåbud efter § 48. Efter paradigmet skal miljømyndigheden på baggrund af de gennemførte undersøgelser vurdere, om der er behov for yderligere undersøgelser, herunder eventuelle afhjælpende foranstaltning. Nævnet lagde til grund, at

påbuddet ikke var uforholdsmæssigt med denne ændring af forpligtelsen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet stadfæstede på den baggrund afgørelsen med den ændring, at en forpligtelse til at klarlægge og beskrive afhjælpende foranstaltninger alene skulle ske for det tilfælde, at det ud fra en risikovurdering i givet fald ikke ville kunne afvises, at jordforureningen kunne udgøre en risiko.

Kommentar: Tankejerens klage over påbuddet må i dette tilfælde ses i lyset af, at de påbudte foranstaltninger efter sagens oplysning næppe er forsikringsdækket grundet fejl i installationen, jf. jordforureningslovens § 49, stk. 2, hvilket dog ikke ændrer ved, at tankejeren kan påbydes at undersøge og fjerne forureningen efter § 48, selv om forureningen er sket ved olieselskabets påfyldning af olietanken, når påfyldning i øvrigt sker efter aftale med olieselskabet, jf. MAD 2010.2032 Mkn, hvor olietankejeren efterfølgende fik medhold i en regressag mod olieselskabet, jf. MAD 2010.1874 B. Om der i ovenstående sag måtte være grundlag for en sådan regres fra tankejeren, giver nævnets afgørelse ikke grundlag for at vurdere. Nævnet anfører i afgørelsen tillige U 2010.844 H, hvor det var olieselskabet, der blev anset for ansvarlig for olieforurening opstået ved påfyldning af en olietank, hvilket imidlertid må ses i lyset af denne sags særlige omstændigheder, idet påfyldning var sket til en ikke-tilsluttet olietank, og der ikke var aftale med tankejeren om, at påfyldning skulle ske til denne olietank.

Stadfæstelse med ændringer af påbud om undersøgelse af jordforurening i Vordingborg Kommune

20/08071

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse efter jordforureningslovens § 48, jf. § 77, stk. 1, nr. 1.[1]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stadfæster Vordingborg Kommunes afgørelse af 28. maj 2020 om påbud om undersøgelse af en jordforurening på [A1], 4780 Stege, matr.nr. [M1] Hjertebjerg By, Elmemunde, med følgende ændringer, hvor det tilføjede er anført med *kursiv* og det bortfaldne er ~~gennemstregt~~:

"Påbud

Med baggrund i sagens oplysninger påbyder Vordingborg Kommune, at I skal:

-Foretage undersøgelser i form af prøveudtagning, analyser og lignende med henblik på afdækning af forureningens fulde omfang (horisontalt og vertikalt). Det skal bemærkes, at kommunen accepterer, at ~~en~~ *hel eller delvis* afgravning af forureningen kan finde sted i forbindelse med afdækningen af forureningens omfang.

-Foretage en afdækning af om en eventuel forurening har indvirkning på indeluften i boligen.

-Såfremt risikovurderingen viser, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en risiko for sundhed eller miljø, skal afrapporteringen af undersøgelsen klarlægge og beskrive hvordan følgerne af forureningen afhjælpes og hidtidig tilstand genoprettes. ~~herunder en økonomisk og miljømæssig konsekvensvurdering~~ Forslaget til afhjælpende foranstaltninger skal indeholde en beskrivelse af afhjælpningsmetode, tidsplan for gennemførelse og økonomi.

Dokumentation for de udførte foranstaltninger – herunder analyseresultater – skal sammen med en beskrivelse indsendes til Vordingborg Kommune i form af en rapport.

Påbuddet skal være opfyldt inden den 20. august 2020.

Vordingborg Kommune vil på baggrund af rapporten vurdere, hvorvidt der er behov for yderligere undersøgelser. Er der ikke behov for yderligere undersøgelser vil kommunen vurdere, om der skal meddeles påbud om hel eller delvis oprensning af forureningen eller andre afhjælpende foranstaltninger, eller om sagen kan afsluttes."

Vordingborg Kommune fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 12 måneder, jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 25. juni 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat.

Klager har anført, at olieforureningen ikke stammer fra den pågældende olietank på ejendommen, og at klager derfor ikke har forårsaget forureningen. Klager har hertil bemærket, at klager ikke selv har kunnet konstatere misfarvninger på væg eller gulv bag ved tanken, ligesom klager ikke har kunnet konstatere lugt af olie uden for garagen, hvori tanken er placeret. Klager har videre bemærket, at der ved udskiftning af tanken ikke blev konstateret utætheder, og at der ikke er sket spild i forbindelse med påfyldning af olie. Det er klagers opfattelse, at den påståede olieplet på muren ind mod naboen kan stamme fra nedløbsrøret, da det er teknisk umuligt, at olie kan trænge igennem muren.

Klager har herudover anført, at påbuddets krav om prøveudtagning, analyse mv. er urimeligt og vil medføre urimelige omkostninger for klager.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen og området

Sagen vedrører en olieforurening på ejendommen matr.nr. [M1] Hjertebjerg By, Elmemunde beliggende på adressen [A1], 4780 Stege (herefter "Ejendommen").

Ejendommen grænser mod nord op til [A2], 4780 Stege, matr.nr. [M2] Hjertebjerg By, Elmelunde, og matr.nr. [M3] Elmelunde By, Elmelunde.

Det fremgår af BBR-registret,^[4] at der på Ejendommen er et fritliggende enfamiliehus på 150 m² opført i 1915. Herudover er der et udhus opført i 1913, hvor ydervægsmaterialet består af mursten.

2.2 Sagens forhistorie

2.2.1 Forureningens konstatering og indledende undersøgelser

Det fremgår af sagens oplysninger, at Vordingborg Kommune den 14. april 2020 blev kontaktet af ejeren af ejendommen på [A2], 4780 Stege, med mistanke om en igangværende forurening fra en overjordisk olietank på Ejendommen. Klager havde observeret, at det var sort på ydersiden af udhuset, hvori der stod en villaolietank, og at det lugtede af diesel. Klager havde desuden observeret diesellugt fra en revne i udhuset under påfyldningsstuds.

Vordingborg Kommune orienterede samme dato klager om, at der kunne være en lækage fra villaolietanken. Klager foretog på den baggrund en besigtigelse af Ejendommen og var samtidig i telefonisk kontakt med kommunen.

Det fremgår af et telefonnotat mellem Vordingborg Kommune og klager, at olietanken var helt fyldt, og at det var klagers opfattelse, at olieselskabet havde fyldt olie på en helt fyldt olietank, hvorved en mindre mængde af olie var spildt på gulvet. Videre fremgår det, at klager ikke kunne konstatere spild af olie fra tanken eller rørføringen, ligesom der ikke var synlige revner på betongulvet. Klager bemærkede dog, at der var en revne mellem gulv og væg. Det var klagers opfattelse, at den våde plet på murværket skyldtes vand fra nedløbsrøret. Endeligt oplyste klager, at skuret var aflåst.

Det fremgår af en efterfølgende e-mail af samme dato fra klager til Vordingborg Kommune, at huset ikke havde været i brug den pågældende vinter.

2.2.2 Tilsynsbesøg af 20. april 2020

Vordingborg Kommune besøgte den 20. april 2020 Ejendommen.

Det fremgår af et tilsynsnotat dateret samme dato, at nedløbsrøret på udhuset ikke var tilsluttet, og at det ikke havde regnet længe. Videre fremgår det, at der var en villaolietank af ældre dato i hjørnet af udhuset meget tæt op ad den væg, der vendte ud mod ejendommen på [A2] og den våde plet på murværket. Hertil fremgår det, at Vordingborg Kommune ikke havde kunnet finde oplysninger om tankens alder eller størrelse i kommunens arkiver, ligesom der ikke var et tankmærkat på de sider af olietanken, som det var muligt at inspicere.

Vordingborg Kommune konstaterede ved besigtigelsen, at vægge og betongulv under det sted, hvor påfyldningsstudsens kommer ind i udhuset var olievæddet. Der var ikke olie ned af væggen, der hvor påfyldningsstudsens kommer ind i rummet. Det var ikke muligt at se læk fra tanken, men der var fedtet af olie oven på tanken. Kommunen kunne ikke konstatere olie i forbindelse med rørføringen fra olietanken ned i betongulvet, ligesom der ikke kunne konstateres olie på betongulvet langs tankens sider. Kommunen bemærkede, at det ikke var muligt at se ind under olietanken, da tanken kun var ca. 0,5 cm over betongulvet. Der var tydelige revner mellem gulv og vægge i det hjørne af garagen, hvor der var olievæddet.

Endeligt fremgår det at tilsynsnotatet, at der uden for udhuset var en svag lugt af olie i jorden foran påfyldningsstudsens og fundamentet under påfyldningsstudsens var fedtet af olie. Jorden under den olievæddede væg ind mod naboen lugtede af olie.

Vordingborg Kommune har i tilsynsnotatet henvist til en række billeder, der blev taget af kommunen i forbindelse med tilsynsbesøget.

På baggrund af tilsynet vurderede Vordingborg Kommune, at jorden under tanken var forurenset med fyringsolie, og at der ikke var tale om et nyligt spild. Ifølge kommunen var en mulig forklaring tæring af olietanken.

2.2.3 Varsel om undersøgelsespåbud og indskærpelse af regler i olietanksbekendtgørelsen af 23. april 2020

Vordingborg Kommune fremsendte den 23. april 2020 varsel om påbud om at foretage undersøgelser af jordforurening fra olietanken til klager. Samme dato fremsendte kommunen en indskærpelse af gældende regler i olietanksbekendtgørelsen til klager.[5]

Det fremgår af indskærpelsen, at olietanken skulle sløjfes, idet tankens alder ikke var kendt, jf. olietanksbekendtgørelsens § 44, stk. 4. Alternativt skulle klager fremsende en tankattest, som dokumenterede alderen på tanken, og tanken skulle hæves, således at inspektion af tankens bund var mulig. Hertil skulle tanken placeres mindst 5 cm fra vægge eller andre konstruktioner, jf. olietanksbekendtgørelsens § 27, stk. 3 og 4.

Klager oplyste i e-mail af 12. maj 2020 til Vordingborg Kommune, at villaolietanken fortsat var fyldt, og at der ikke var sivet olie ud af tanken. Klager fremsendte desuden kopi af leverancer af olie inden for det sidste halve år. Klager oplyste videre, at olietanken ville blive udskiftet til en ny tank, da det ikke var muligt at dokumentere alderen på tanken.

Vordingborg Kommune opsummerede i e-mail af 14. maj 2020 til klager olieforbruget på Ejendommen således:

 Oversigt over olieforbruget på ejendommen

Periode	Liter olie
? til den 24. september 2019	291
24. september 2019 til den 26. november 2019 (ca. 3 måneder)	331
26. november 2019 til den 10. januar 2020 (ca. 1 måned og 2 uger)	92
10. januar 2020 til den 21. februar 2020 (ca. 1 måned og 2 uger)	7

Det fremgår desuden, at det på baggrund af olieforbruget ikke var muligt for Vordingborg Kommune at vurdere, om tanken var tæt eller ej, idet en utæt tank ifølge kommunen ville medføre en stigning i forbruget over tid eller som minimum det samme forbrug. Ifølge kommunen gav det derfor ikke mening, at der var forbrugt 92 l olie i perioden fra den 26. november 2019 til den 10. januar 2020 og så kun 7 l olie i perioden fra den 10. januar til den 21. februar 2020. Kommunen anmodede derfor klager om, i forbindelse med den planlagte fjernelse af olietanken, at tage fotos af tankens bund, siden af tanken ind mod væggen, gulvet under tanken og væggen ud mod naboen.

2.2.4 Tilsynsbesøg af 17. juni 2020

Klager har i forlængelse af påbuddet i en e-mail af 16. juni 2020 oplyst til Vordingborg Kommune, at tanken er blevet udskiftet af et VVS-firma, at der ikke var oliepletter på gulvet under tanken, og at der hertil ikke lugtede af olie. Klager har desuden oplyst, at VVS-firmaet oplyste, at olietanken ikke var utæt, og at der ikke var tegn på misfarvning af væggen bag tanken. Klager er derfor af den opfattelse, at påbuddet ikke længere er relevant.

På den baggrund kontakter Vordingborg Kommune samme dato VVS-firmaet. Det fremgår af et telefonnotat, at VVS-firmaet i den forbindelse oplyser, at der ikke var tegn på gennemtæring af tanken eller rørføringen, men at overfyldningsalarmen var defekt. VVS-firmaet oplyser

desuden, at der ikke var olie på gulvet eller ved rørføringen fra olietanken til fyret, men at der var fedtet af olie på toppen af tanken, og at der var kattegrus på gulvet under påfyldningstudsens.

Efterfølgende fremsender VVS-firmaet et foto af tankattesten, som var placeret oven på tanken, og som viser, at tanken var fra 1984, og at den ikke var korrosionsbeskyttet.

Den 17. juni 2020 foretager Vordingborg Kommune endnu en besigtigelse af Ejendommen.

Det fremgår af tilsynsnotatet af samme dato, at gulvet under den nye olietank ikke var olievæddet, og at der derfor ikke var tegn på, at olie skulle være sivet ud af den gamle tank over en længere periode. Væggen og gulvet under området, hvor påfyldningsstudsens kommer ind i garagen, var olievæddet, ligesom ved tilsynsbesøget den 20. april 2020. Der var en svag lugt af olie i jorden uden for udhuset under påfyldningsstudsens, og på nordsiden af udhuset var der en tydelig lugt af olie i jorden. Vordingborg Kommune har i tilsynsnotatet henvist til en række billeder, der er taget af kommunen i forbindelse med tilsynsbesøget.

Af tilsynsnotatet fremgår det, at Vordingborg Kommune vurderer, at der over en længere periode kan være sket flere mindre overfyldninger af tanken, og at det kan skyldes, at tankens overfyldningsalarm ikke har virket. Kommunen vurderer desuden, at olien kun har spredt sig til jorden ved/under det nordvestlige hjørne af udhuset, men at en nærmere undersøgelse af forureningens udbredelse vil kunne bekræfte det.

Vordingborg Kommune oplyser samme dag klager om, at kommunen fastholder det meddelte påbud, og at klager kan kontakte et rådgivende ingeniørfirma med speciale i miljø, som kan udarbejde et undersøgelsesoplæg. Kommunen tilbyder at se undersøgelsesoplægget igennem, inden undersøgelsen foretages. Det er kommunens vurdering, at en simpel undersøgelse med en skråboring inde fra naboens areal med udtagning af jordprøver i flere dybder vil være et godt sted at starte undersøgelsen.

2.3 Den påklagede afgørelse

Vordingborg Kommune har herefter den 28. maj 2020 meddelt påbud om undersøgelse af en jordforurening på ejendommen matr.nr. [M1] Hjertebjerg By, Elmemunde beliggende på adressen [A1], 4780 Stege.

Det fremgår af afgørelsen, at Vordingborg Kommune har vurderet, at forureningen på Ejendommen er omfattet af jordforureningslovens § 48, og at kommunen derfor kan påbyde tankejer at undersøge forureningens omfang.

Af det meddelte undersøgelsespåbud fremgår det, at klager pålægges at:

"- Foretage undersøgelser i form af prøveudtagning, analyser og lignende med henblik på afdækning af forureningens fulde omfang (horisontalt og vertikalt). Det skal bemærkes, at kommunen accepterer, at en afgravning af forureningen kan finde sted i forbindelse med afdækningen af forureningens omfang.

- Foretage en afdækning af om en eventuel forurening har indvirkning på indeluften i boligen.

- Klarlægge og beskrive, hvordan følgerne af forureningen afhjælpes og hidtidig tilstand genoprettes, herunder en økonomisk og miljømæssig konsekvensvurdering."

Videre fremgår det, at undersøgelsespåbuddet skal være opfyldt senest den 20. august 2020, og at dokumentation for de udførte foranstaltninger, herunder analyseresultater, samt en beskrivelse skal indsendes til Vordingborg Kommune i form af en rapport.

2.4 Vordingborg Kommunes bemærkninger til klagen

Vordingborg Kommune har den 13. juli 2020 til klagen bemærket, at det ikke har været muligt at fastslå præcist hvilken hændelse, der har ført til forurening af jorden ved udhusets fundament. Kommunen vurderede indledningsvist, at tanken muligvis var gennemtæret i bunden, men dette blev afkræftet i forbindelse med nedtagning af tanken. Kommunen har herefter vurderet, at der muligvis kan være sket flere mindre overfyldninger af tanken, som leverandøren ikke har haft mulighed for at registrere på grund af en defekt fløjtealarm.

Vordingborg Kommune har vurderet, at betingelserne for at meddele påbud efter jordforureningslovens § 48 er opfyldte, idet der er sket spild fra en olietank med et rumindhold på under 6.000 l, hvor hele det areal der opvarmes med olie fra den pågældende olietank, anvendes til beboelse, og tanken har været i brug efter 1. marts 2000 og har været i brug umiddelbart før konstateringstidspunktet for forureningen.

Det er desuden Vordingborg Kommunes vurdering, at forureningen er af nyere dato og dermed sket efter 1. januar 2020, idet ejeren af ejendommen på [A2] først har observeret den fugtige og fedtede plet på siden af udhuset og lugten af olie inden for det sidste halve år. Hertil kommer, at det kattegrus, som klager har udlagt på gulvet i udhuset, har bevirket, at oliespildet er blevet mindre tydeligt på betongulvet. Ifølge kommunen ville oliespild på gulvet fra før 1. januar 2000 være sivet så langt ned i betonen, at udlægning af absorberende materiale ikke ville have en effekt.

2.5 Nye oplysninger under sagens behandling

Vordingborg Kommune har den 27. september 2023 oplyst Miljø- og Fødevareklagenævnet om, at ejeren af ejendommen på [A2], 4780 Stege, har meddelt samtykke til, at klager udfører undersøgelser på denne ejendom.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

- 1) Kilden til forureningen
- 2) Proportionalitetsprincippet

Efter Miljø- og Fødevarerklagenævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af Vordingborg Kommunes afgørelse.

3.2 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Ad 1) Kilden til forureningen

Det følger af jordforureningslovens § 48, stk. 1, at for olieforureninger, der konstateres efter en af ministeren nærmere fastsat dato, kan miljømyndigheden, uanset hvordan forureningen er sket, meddele ejere af olietanke påbud om afgivelse af oplysninger og udførelse af undersøgelser og om at fjerne den konstaterede forurening og genoprette den hidtidige tilstand eller foretage tilsvarende afhjælpende foranstaltninger.

Det følger af jordforureningslovens § 48, stk. 3, at påbud efter stk. 1 kan meddeles ejere af olietanke med et rumindhold under 6.000 liter, hvor 50 procent eller mere af det areal, der opvarmes med olie fra den pågældende olietank anvendes til beboelse, hvis anlægget har været brugt efter den af ministeren fastsatte dato, og har været eller kan have været anvendt umiddelbart før konstateringen af forureningen, jf. jordforureningslovens § 48, stk. 3.

Datoen blev af ministeren fastsat til den 1. marts 2000.[6] Højesteret har i en dom af 22. juni 2010 fastslået, at konstateringstidspunktet er det tidspunkt, hvor miljømyndigheden konstaterer forureningen.[7]

En afgørelse om at meddele såvel påbud som ikke-påbud efter jordforureningslovens regler skal være truffet på et oplyst grundlag. Når miljømyndighederne skal træffe afgørelse om, hvorvidt der kan meddeles oprensningspåbud efter lovens § 48, skal sagen således være tilstrækkelig oplyst, og der kan i den forbindelse – begrænset af proportionalitetsprincippet – være behov for at påbyde ejeren af olietanken at tilvejebringe flere oplysninger om den konstaterede forurening. Når der foreligger et forsvarligt grundlag for at træffe afgørelse, skal der foretages en risikovurdering og en proportionalitetsvurdering, inden der eventuelt udstedes et oprensningspåbud.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder ud fra en samlet vurdering af sagens oplysninger, at det af Vordingborg Kommune er godtgjort, at der er konstateret en olieforurening, der skal undersøges, og at den omhandlede forurening stammer fra klagers overjordiske olietank. Der er i sagen ikke oplysninger om andre mulige forureningskilder til den konstaterede olieforurening end villaolietanken på Ejendommen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at Vordingborg Kommune ved tilsynsbesøg på Ejendommen henholdsvis den 20. april og 17. juni 2020 har konstateret, at der var fedtet af olie oven på olietanken ved påfyldningsstudsens, at gulvet og væggen under påfyldningsstudsens var misfarvet og fedtet af olie, og at fundamentet under påfyldningsstudsens uden for garagen var fedtet af olie. På baggrund af det foreliggende fotomateriale finder nævnet ikke anledning til at betvivle dette.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har desuden lagt vægt på, at der i forbindelse med udskiftningen af olietanken ikke fandtes tegn på tæring eller utætheder, men at det derimod blev konstateret, at den lovpligtige overfyldningsalarm var defekt. Der er i sagen ikke oplysninger om, hvorvidt olieleverandøren vidste, at overfyldningsalarmen ikke virkede. Nævnet finder det dog sandsynligt, at olieforureningen stammer fra et oliespild i forbindelse med påfyldning af olietanken, som olieleverandøren ikke har haft mulighed for at registrere

grundet den defekte overfyldningsalarm. Nævnet bemærker i den forbindelse, at påfyldning af olie sker uden for udhuset, hvorfor leverandøren ikke har kunnet opdage et evt. spild i forbindelse med påfyldningen. Nævnet bemærker desuden, at den omstændighed, at Vordingborg Kommune ved tilsyn har konstateret olie oven på tanken samt langs væg og gulv i skuret, stemmer overens med, at der ved overfyldning af tanken er sprøjtet olie ud af tankens udluftningsrør eller rørsamlingen oven på tanken. Eftersom olietanken var monteret til fyringsolieanlægget og var i brug op til forureningstidspunktet, og da oliespildet sandsynligvis er sket fra tankens udluftningsrør, hidrører forureningen herefter objektivt set fra olietanken.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har endvidere lagt vægt på, at Vordingborg Kommunes opgørelse af olieforbruget, der er udarbejdet på baggrund af de seneste fire olieleverancer, viser, at der har været forskellige forbrug i vinterperioden på henholdsvis 92 l olie i perioden fra den 26. november 2019 til den 10. januar 2020 og 7 l olie i perioden fra den 10. januar til den 21. februar 2020, sammenholdt med at klager har oplyst, at huset ikke har været i brug den pågældende vinter. Dette stemmer overens med, at der ved påfyldning af olie i perioden fra den 26. november 2019 til den 10. januar 2020 kan være sket oliespild, som ikke er blevet opdaget af leverandøren.

I forhold til det af klager anførte om, at misfarvningen på murværket skyldes vand fra nedløbsrøret bemærker Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at det ikke ud fra fotomaterialet i sagen kan konkluderes, om misfarvningen skyldes vand eller olie. Det fremgår dog af sagens oplysninger, at der ved Vordingborg Kommunes tilsyn den 20. april 2020 blev konstateret tydelige revner mellem gulv og væg i det hjørne af garagen, hvor der var olievæddet. Ligeledes fremgår det af telefonnotatet mellem klager og kommune af 14. april 2020, at klager konstaterede en revne mellem gulv og væg. Det kan på den baggrund efter nævnets opfattelse ikke afvises, at den spildte olie kan være trængt igennem revner og sprækker i gulv og væg, og ud på den anden side af muren. Nævnet bemærker, at de nærmere undersøgelser af oliespildet må klarlægge dette.

Til det af klager anførte om, at klager ikke har forårsaget forureningen, bemærker Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at muligheden for at meddele påbud efter jordforureningslovens § 48 ikke er betinget af, at myndighederne kan påvise en uforsvarlig adfærd hos tankejeren. Nævnet bemærker desuden, at uanset om det kan sandsynliggøres, at olieforureningen er forvoldt ved olieleverandørens overfyldning af olietanken, skal påbuddet fortsat meddeles til olietankens ejer.[8]

3.2.2 Ad 2) Proportionalitetsprincippet

Det fremgår af forarbejderne til jordforureningsloven, at påbudshjemlen i § 48 skal administreres under hensyn til det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip. [9] Dette indebærer bl.a. at lovens udgangspunkt om, at al forurening skal fjernes og den hidtidige tilstand genoprettes, kan fraviges, hvis udgifterne hertil ikke vil stå i et rimeligt forhold til den fare for natur, miljø eller menneskers sundhed, som ligger til grund for påbuddet. Når der foreligger et forsvarligt grundlag for at træffe afgørelse, skal der således foretages en risikovurdering og en proportionalitetsvurdering, inden der eventuelt udstedes et oprensningpåbud.

Højesteret har i en dom af 30. juni 2005 fastslået, at en restforurening med olie som udgangspunkt – og uafhængigt af omkostningernes størrelse – ikke kan påbydes fjernet, hvis der foreligger høj grad af sikkerhed for, at den hverken aktuelt eller i fremtiden indebærer en

miljø- eller sundhedsmæssig risiko.[10]

Højesteret har desuden i en dom af 5. december 2013 om risikovurderingen i forhold til grundvandet fastslået, at enhver risiko for skadelig påvirkning af grundvandet efter en konkret vurdering vil kunne begrunde et oprensingspåbud efter lovens § 48, uanset om det pågældende grundvand anvendes eller er egnet til at kunne anvendes som drikkevandsressource.[11]

På denne baggrund følger det også af Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis,[12] at en undersøgelse af en forurening, der skal indgå i overvejelserne om hvorvidt og hvordan forureningen skal påbydes oprenset, skal give den fornødne klarhed omkring forureningens omfang og de risici, der er forbundet med forureningen.

Klager har anført, at påbuddet vil påføre klager urimelige omkostninger.

Det fremgår af paradigme til undersøgelsespåbud i Miljøstyrelsens vejledning nr. 2/2009, [13] at:

"Hele eller dele af forureningen kan, på eget initiativ og risiko, fjernes i forbindelse med undersøgelsen, hvis det ved udførelsen af undersøgelserne viser sig at være fordelagtigt. Kommunen forbeholder sig ret til at inspicere eventuelle udgravninger. Kommunen skal derfor kontaktes forinden eventuelle udgravninger retableres.

[...]

Undersøgelsens resultater, resultaterne af eventuelle forureningsfjernelser samt udgifterne hertil, skal beskrives og dokumenteres i en rapport. Rapporten skal også indeholde en risikovurdering af forureningens påvirkning af omgivelserne. Risikovurderingen skal være underbygget af konkrete data og beregninger, og den skal tage hensyn nuværende og potentielle risici for indeklima, arealanvendelse, grundvandsressource og overfladevand. Såfremt risikovurderingen viser, at hele eller dele af forureningen bør fjernes, skal rapporten endvidere indeholde et eller eventuelt flere forslag til afhjælpende foranstaltninger herfor. Forslaget til afhjælpende foranstaltninger skal indeholde en beskrivelse af afhjælpningsmetode, tidsplan for gennemførelse og økonomi.

[...]

Kommunen vil på baggrund af rapporten vurdere, hvorvidt der er behov for yderligere undersøgelser. Er der ikke behov for yderligere undersøgelser vil kommunen vurdere, om der skal meddeles påbud om hel eller delvis oprensning af forureningen eller andre afhjælpende foranstaltninger, eller om sagen kan afsluttes."

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder på den baggrund anledning til at justere påbuddet, således at det præciseres, at hele eller dele af forureningen kan fjernes i forbindelse med undersøgelsen. Derudover finder nævnet anledning til at justere påbuddet, således at forslag til afhjælpende foranstaltninger kun skal opstilles, såfremt risikovurderingen viser, at hele eller dele af forureningen bør fjernes.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder herefter, at de påbudte foranstaltninger – med de af nævnet foretagne justeringer – ikke kan anses som uforholdsmæssige i forhold til, at forureningen med olie lokalt kan udgøre en risiko for områdets grundvandsinteresser.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at forureningen ikke er endeligt afgrænset i jorden eller i grundvandet, og at der ikke på det foreliggende grundlag kan foretages en behørig risikovurdering. Nævnet har ligeledes lagt vægt på, at de anførte kriterier i det meddelte påbud er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning nr. 2/2009. I den sammenhæng har nævnet lagt vægt på, at klager ud fra de anførte kriterier i påbuddet har metodefrihed og dermed selv kan vælge, hvordan undersøgelserne skal udføres.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at Vordingborg Kommune har givet udtryk for, klager frit kan vælge, om klager vil indlede med en mindre undersøgelse, og om klager vil have et undersøgelsesoplæg godkendt af kommunen. Herved sikres, at påbudsadressatens forslag er egnet til et opfyldt formålet.

3.3 Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stadfæster Vordingborg Kommunes afgørelse af 28. maj 2020 om påbud om undersøgelse af en jordforurening på [A1], 4780 Stege, matr.nr. [M1] Hjertebjerg By, Elmemunde, med følgende ændringer, hvor det tilføjede er anført med *kursiv* og det bortfaldne er gennemstreget:

"Påbud

Med baggrund i sagens oplysninger påbyder Vordingborg Kommune, at I skal:

-Foretage undersøgelser i form af prøveudtagning, analyser og lignende med henblik på afdækning af forureningens fulde omfang (horisontalt og vertikalt). Det skal bemærkes, at kommunen accepterer, at ~~en hel eller delvis~~ afgravning af forureningen kan finde sted i forbindelse med afdækningen af forureningens omfang.

-Foretage en afdækning af om en eventuel forurening har indvirkning på indeluften i boligen.

-Såfremt risikovurderingen viser, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en risiko for sundhed eller miljø, skal afrapporteringen af undersøgelsen klarlægge og beskrive hvordan følgerne af forureningen afhjælpes og hidtidig tilstand genoprettes. herunder ~~en økonomisk og miljømæssig konsekvensvurdering~~ Forslaget til afhjælpende foranstaltninger skal indeholde en beskrivelse af afhjælpningsmetode, tidsplan for gennemførelse og økonomi.

Dokumentation for de udførte foranstaltninger – herunder analyseresultater – skal sammen med en beskrivelse indsendes til Vordingborg Kommune i form af en rapport.

Påbuddet skal være opfyldt inden den 20. august 2020.

Vordingborg Kommune vil på baggrund af rapporten vurdere, hvorvidt der er behov for yderligere undersøgelser. Er der ikke behov for yderligere undersøgelser vil kommunen vurdere, om der skal meddeles påbud om hel eller delvis oprensning af forureningen eller andre afhjælpende foranstaltninger, eller om sagen kan afsluttes."

Vordingborg Kommune fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurennet jord.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Link: <https://bbr.dk/forside> (<https://bbr.dk/forside>)

[5] Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

[6] Bekendtgørelse nr. 94 af 2. april 2000 om fastsættelse af dato for konstatering af visse olietanke.

[7] Gengivet i UfR2010.2518H.

[8] Jf. Højesterets dom af 22. december 2009 som gengivet i UfR2010.844H og Miljøklagenævnets afgørelse af 15. juli 2010 i sagsnr. MKN-110-00083.

[9] Jf. bemærkningerne til § 48 i forslag L183 af 10. februar 1999 til Lov om forurennet jord.

[10] Gengivet i UfR2005.2923H.

[11] Gengivet i UfR2014.790H.

[12] Se bl.a. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 8. oktober 2021 i sagsnr. 19/05637, Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 2. februar 2021 i sagsnr. 18/05196, Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 12. juli 2017 i sagsnr. NMK-11-00156, Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 15. maj 2017 i sagsnr. NMK-11-00177, samt Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 31. januar 2017 i sagsnr. NMK-11-00174 og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 27. oktober 2016 i sagsnr. NMK-11-00155.

[13] Miljøstyrelsens vejledning nr. 2/2009 om undersøgelse og oprensning af forurening fra villaolietanke, bilag 5.

Sag:

20/08071

Dato:

15. november 2023.

Emner:

Jordforureningslo...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)

Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)